

Minister-president
Minister van Algemene Zaken

REGERING VAN ARUBA

L.G. Smith Blvd. 76
Oranjestad, Aruba
Tel. (297) 528 4900

Aan: de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer Drs. Raymond W. Knops
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Mail: postbus.stasbzk@minbzk.nl

Uw Kenmerk:

Ons Kenmerk: **MAZ/5308/14278**

Oranjestad, 8 november 2019

Betreft: wijzigingen in de Laft

Beste Raymond,

Hierbij een korte update na ons laatste gesprek, omtrent de wijzigingen in de Laft, om in vogelvlucht aan te geven waar we mee bezig zijn:

Invoering Staatsrechtelijke verplichting houdbare overheidsfinanciën

De Commissie Versterking Democratisch Bestel heeft een eerste ontwerp tot wijziging van de Staatregeling aan mij aangeboden (Tranche 1); dit is goedgekeurd door de Ministerraad, en reeds van advies voorzien door de Raad van Advies, en is onderweg naar de Staten. Dit ontwerp omvat o.a. de Staatsrechtelijke verplichting voor de regering om rechtmatige overheidsfinanciën te realiseren die leiden tot houdbare overheidsfinanciën. Met deze constitutionele verankering van de verplichting tot houdbare overheidsfinanciën, dienen ook de Staten alle voorgelegde ontwerpen tot vaststelling van de landsbegroting (of wijzigingen daarvan), te toetsen of deze leiden tot houdbare overheidsfinanciën. Dit is een fundamentele shift.

Nieuwe Landsverordening Raad van Advies / Begrotingskamer

Voorts is een nieuwe Landsverordening Raad van Advies opgesteld die reeds door de Ministerraad is goedgekeurd en door de Raad van Advies van advies voorzien. Daarin wordt de voorziening getroffen voor een begrotingskamer bij de Raad.

Bij de instelling van de Begrotingskamer ter bevordering van duurzame overheidsfinanciën, begrotingsevenwicht en schuldreductie, zullen de uitgangspunten van 'OECD Principles for Independent Fiscal Institutions' in acht worden genomen, als o.a. vervat op p. 20 t/m 22 van het rapport van de OECD "Designing effective independent fiscal Institutions". De in te stellen Begrotingskamer zal deswege onafhankelijk van de regering en Staten functioneren (institutionele en operationele onafhankelijkheid), de leden zullen conform een benoemingsprocedure

vergelijkbaar aan de benoeming van leden van de Hoge Colleges van Staat worden benoemd, er zal sprake zijn van verankering van begrotingsnormen (en schuldnorm), alsmede van een nader te formuleren escalatietrap voor verticale toezicht en correctiemogelijkheden van hogerhand.

Nieuwe landsverordening houdbare overheidsfinanciën

Thans wordt op volle toeren gewerkt aan een Landsverordening houdbare overheidsfinanciën. Een nieuwe landsverordening verdient de voorkeur boven de wijziging van de huidige LAft, danwel van de Comptabiliteitsverordening 1989. Deze landsverordening wordt voorbereid door de Commissie Versterking democratisch Bestel, samen met Directie Financien en andere stakeholders. Er is al een register accountant binnen de commissie worden aangesteld als onafhankelijk deskundige en trekker van de ontwikkeling en implementatie van de begrotingskamer en de Landsverordening houdbare overheidsfinanciën (een subcommissie van de Commissie versterking democratisch bestel).

Kwaliteit financieel beheer

Aan de kwaliteit van het financieel beheer wordt met prioriteit gewerkt. De afgesproken verbetertrajecten zijn volop in gang, en worden uitgevoerd op vergelijkbare wijze met de Operatie Comptabel Bestel die in de jaren '80/'90 in Nederland is uitgevoerd.

Tijdsplanning

- Het streven is thans om Tranche 1 wijziging Staatsregeling en Lv Raad van Advies in proces te brengen. De planning is enigszins vervroegd, en beide ontwerpen kunnen begin 2020 door de Staten behandeld worden.
- De Landsverordening houdbare overheidsfinanciën kan naar verwachting medio 2020 gereed zijn.

Kortom:

- Voor het eerst in de geschiedenis van Aruba, en volgens mij ook een novum in het Koninkrijk, zal de regering zich verbinden met de staatsrechtelijke verplichting voor de regering om rechtmatige overheidsfinanciën te realiseren die leiden tot houdbare overheidsfinanciën; dit kan begin 2020 gereed zijn.
- Ook de Staten dienen ontwerpen tot vaststelling van de landsbegroting (of wijzigingen daarvan), te toetsen of deze leiden tot houdbare overheidsfinanciën. Dit is een fundamentele shift; dit kan begin 2020 gereed zijn.
- Er is een nieuwe Landsverordening Raad van Advies aangeboden, met daarin de voorziening voor een begrotingskamer bij de Raad, die begin 2020 gereed kan zijn.
- Er wordt gewerkt aan een nieuwe landsverordening houdbare overheidsfinanciën, met nieuwe begrotingsnormen en een escalatiemodel, die medio 2020 gereed kan zijn.

Dit is een goed alternatief voor Aruba. Binnen 3 maanden kunnen de eerste twee stappen gezet worden, en binnen 7 tot 8 maanden kan de Begrotingskamer met een deugdelijke escalatiemodel gerealiseerd zijn.

Mijn verzoek is wederom om het Caft als toezichtsorgaan te laten functioneren zoals afgesproken in het protocol, in ieder geval totdat de hierboven genoemde stappen zijn uitgevoerd. Daarbij gelden uiteraard, de uitgangspunten zoals in het protocol afgesproken. Dus: Protocol en Laft blijven geldig, zonder amendement. Het betreft een periode van maximaal 7 tot 8 maanden.

Zoals ik eerder stelde, Aruba kan en wil niet zonder financieel toezicht blijven. Aruba is goed op weg naar duurzame en gezonde overheidsfinancien. We zijn er nog niet, maar dat was ook niet sneller mogelijk gelet op de chaos die wij hebben aangetroffen in November 2017.

In 2013 was het tekort 7,2% van het BNP, in 2014 8,1%. Nadat het Caft in het leven werd geroepen waren de tekorten rond 3%. Dit jaar is het begrotingstekort 0.5%, en voor volgend jaar is er voor het eerst sinds een hele lange tijd, sprake van een surplus van minimaal 0.5% van het BNP, zoals afgesproken in het protocol.

De kwartaalrapportages laten zien dat Aruba 'on target' is vwb de inkomsten en de uitgaven. Het was zeker niet makkelijk om zover te komen, en de stappen die nog ondernomen moeten worden, zijn ook niet makkelijk. Maar we zijn bereid om deze moeilijke stappen te nemen, en dat hebben wij ook bewezen.

Niet alleen financieel gaat het beter met Aruba, maar ook op andere terreinen. Het gaat goed met het toerisme in Aruba, de cijfers laten een groei zien. De werkloosheid is gedaald. Daarnaast groeit de economie. Dit jaar wordt de groei geprojecteerd op 2.4%, volgend jaar 3% en het jaar daarop 3.2%, zoals ook bevestigd door het IMF. Het IMF en Standard & Poors hebben ons recentelijk op basis hiervan positieve evaluaties gegeven. En dit alles ondanks de crisis Venezuela die een enorme negatieve impact heeft op ons Land. De gevolgen van deze crisis Venezuela dragen wij alleen, wij krijgen daarvoor geen cent van de internationale gemeenschap. Daarom ben ik erkentelijk dat wij een deel van de benodigde middelen binnenkort van Nederland kunnen krijgen. Tot nu toe dragen wij deze kosten helemaal alleen! En toch hebben wij forse stappen gezet in de richting naar duurzame en gezonde overheidsfinancien.

Tot slot is mijn verzoek, namens de Regering van Aruba, laat het Caft in de tussentijd – maximaal 7 tot 8 maanden - toezicht blijven uitoefenen in Aruba met de bevoegdheden zoals die thans nog wettelijk zijn verankerd in de (niet gewijzigde) Laft, het protocol is daarbij leidend, en geef Aruba de tijd om te concentreren op het verder op orde brengen van de openbare financien, en het in elkaar zetten van een deugdelijk toezichtsorgaan.

Mochten toch de beslissing vallen om het Caft terug te trekken, wat ik zeker betreur, dan verzoek ik om mij dit zo spoedig mogelijk te laten weten, zodat wij aan een tussentijdse alternatief kunnen werken.

Met vriendelijke groet,

mw. mr. E.C. Wever-Croes
Minister-President
Minister van Algemene Zaken